

VI. КИЧИК БИЗНЕС ВА ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИК

2020 йилнинг 1 апрель ҳолатига рўйхатга олинган жами кичик тадбиркорлик (бизнес) субъектлари (деҳқон ва фермер хўжаликларисиз) нинг сони 30 456 тани ташкил қилди, бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан фарқи 118,8 % га ўсган.

2020 йилнинг январь-мартда 1 829 та кичик корхона ва микрофирмалар (фермер ва деҳқон хўжаликларисиз) ташкил қилинди, бу ўтган йилнинг шу даврига нисбатан 105,1 % га кўп демакдир.

Энг кўп кичик корхона ва микрофирмалар савдода (43,2 фоиз), саноатда (25,0 фоиз), яшаш ва овқатланишда (7,4 фоиз), қурилишда (7,1 фоиз), қишлоқ ўрмон ва балиқ хўжалигида (4,0 фоиз), ташиш ва сақлаш (3,6 фоиз), ахборот ва алоқа (1,9 фоиз), соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш (1,9 фоиз), бошқа турдаги хизматлар кўрсатиш (5,9 фоиз) ташкил этилган.

Янги ташкил этилган кичик корхона ва микрофирмаларнинг иқтисодий фаолият турлари бўйича улуши
(2020 йил январь-март ойларида, фоизда)

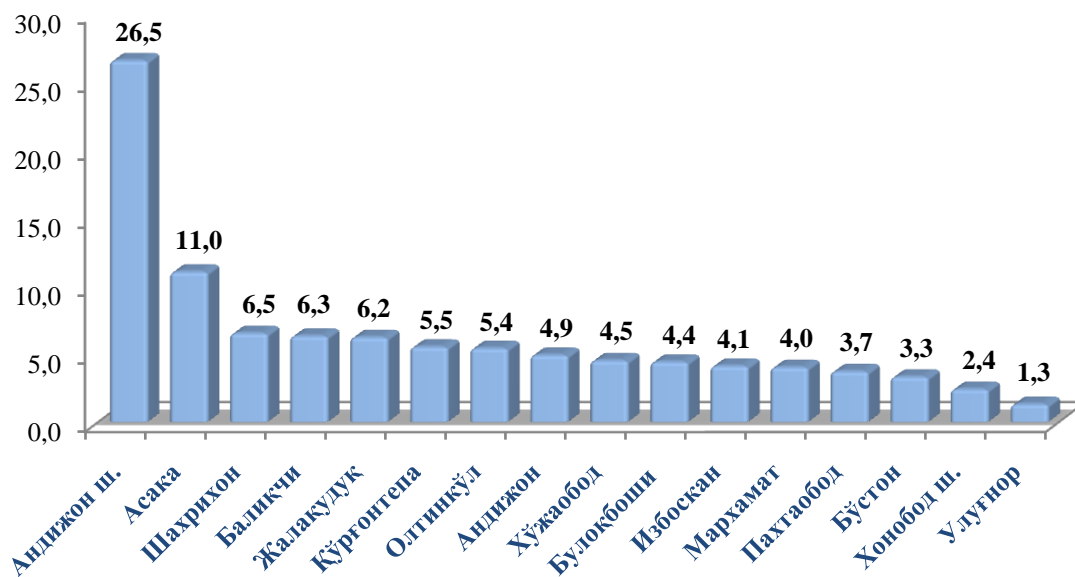

**Худудлар бўйича янги ташкил топган кичик корхона
ва микрофирмалар, бирликда**

	<i>январь-март 2019 йил</i>	<i>январь-март 2020 йил</i>
Вилоят бўйича:	1 741	1 829
<i>шаҳарлар:</i>		
Андижон	522	485
Хонобод	29	44
<i>туманлар:</i>		
Андижон	114	89
Асака	149	201
Балиқчи	82	115
Бўстон	33	60
Булоқбоши	43	81
Жалақудук	77	114
Избоскан	92	75
Улуғнор	26	24
Марҳамат	78	74
Олтинкўл	80	98
Пахтаобод	86	68
Хўжаобод	64	83
Шаҳрихон	167	118
Қўрғонтепа	99	100

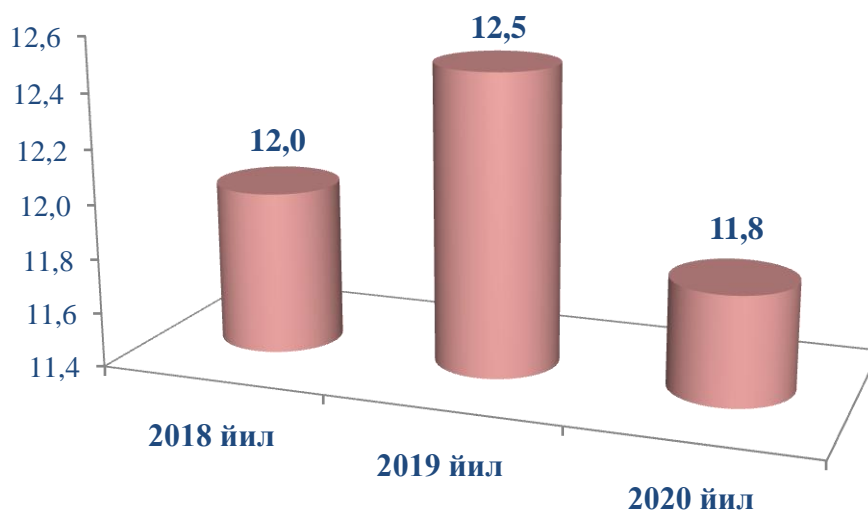
2020 йил январь-мартда янги ташкил топган кичик корхона ва микрофирмалар худудлар бўйича энг кўп Андижон шаҳри (485 та), Асака (201 та), Шаҳрихон (118 та), Балиқчи (115 та), Жалақудук (114 та) ва Қўрғонтепа (100 та) туманларида ташкил этилди.Энг паст кўсаткични Хонобод шаҳри (44 та), Улуғнор туманларида (24 та) ташкил этилган.

**Янги ташкил топган кичик корхона ва микрофирмаларнинг
худудлар бўйича улуши,
(2020 йил январь-март ҳолатига, фоиз ҳисобида)**

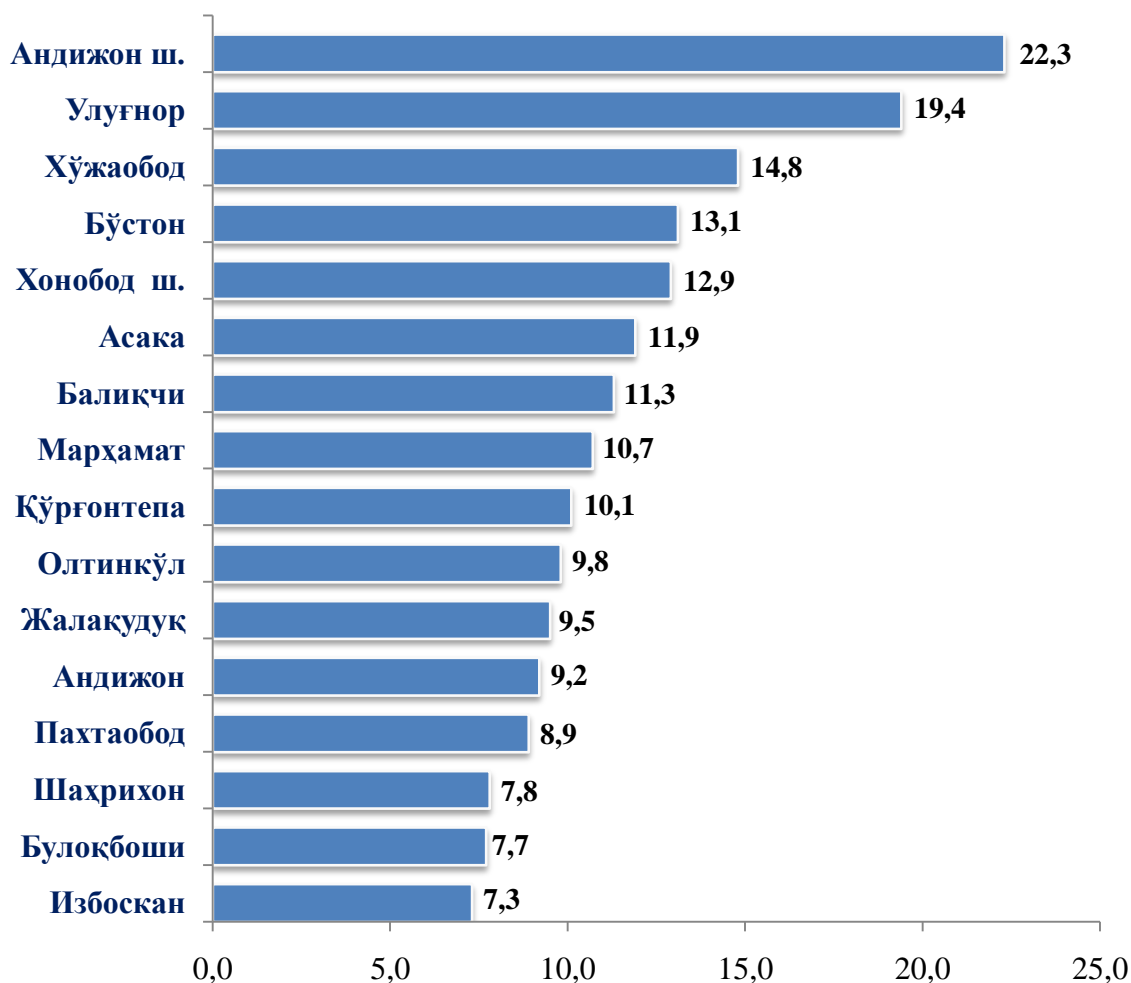

2020 йил январь-март ҳолатига худудлар бўйича янги ташкил топган кичик корхона ва микрофирмаларнинг жами миқдоридан энг кўп улуш Андижон шаҳрида 26,5 фоиз, Асака 11,0 фоиз, Шахрихон 6,5 фоиз, Балиқчи 6,3 фоиз, Жалақудук 6,2 фоиз, Қўрғонтёпа 5,5 фоиз, Олтинқўл 5,4 фоиз туманларида, энг паст кўрсаткич Ҳонобод шаҳрида 2,4 фоиз ва Улуғнор туманида 1,3 фоизни ташкил этди.

**Кичик тадбиркорлик субъектларининг сони
(ҳар 1000 аҳолига, бирликда) январь-март ҳолатга**

**Худудлар бўйича 1000 нафар аҳолига тўғри келадиган кичик корхона
ва микрофирмалар сони**
(2020 йилнинг январь-мартида, бирликда)

2020 йилнинг январь-март ойларида кичик тадбиркорлик субъектларининг сони (ҳар 1 000 аҳолига, бирликда) худудлар бўйича энг юқори кўрсаткич Андижон шаҳри (22,3 бирлик), Улуғнор тумани (19,4 бирлик), Хўжаобод тумани (14,8 бирлик), Бўстон тумани (13,1 бирлик), Хонобод шаҳри (12,9 бирлик), Асака тумани (11,9 бирлик), Балиқчи тумани (11,3 бирлик) га тўғри келади.

Ўртача кўрсаткич оралиғида (10,7-8,9 бирлик) Мархамат, Қўрғонтепа, Олтинқўл, Жалақудуқ, Андижон ва Пахтаобод туманларига тўғри келади.

Шахрихон (7,8 бирликда), Булоқбоши (7,7 бирликда) ва Избоскан (7,3 бирликда) туманларида ушбу кўрсаткич паст бўлиб қолмоқда.

2018 йилнинг январь-март ойларида кичик тадбиркорлик субъектларининг сони (ҳар 1000 аҳолига, бирликда) 12,0 бирликда бўлиб, 2019 йилнинг шу даврида 12,5 бирликни ташкил этди. 2020 йилда бу кўрсаткич 11,8 бирликка етди. Бу эса, 2018 йил кўрсаткичидан 0,2 бирлик паст.

**Иқтисодий фаолият турлари бўйича янги ташкил топган
кичик корхона ва микрофирмалар, бирликда**

	<i>2019 йил январь-март</i>	<i>2020 йил январь-март</i>
Жами	1 741	1 829
Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги	58	73
Саноат	416	457
Қурилиш	189	129
Савдо	803	791
Ташиш ва сақлаш	59	65
Яшаш ва овқатланиш бўйича хизматлар	90	136
Ахборот ва алоқа	22	35
Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий хизматлар кўрсатиш	27	35
Бошқа турдаги хизматлар	77	108

**Янги ташкил топган кичик корхона ва микрофирмаларнинг
иқтисодий фаолият турлари бўйича улуши,
(2020 йилнинг январь-март ойларида, фоиз ҳисобида)**

**Худудларнинг жами маҳсулоти (ишлар, хизматлар) умумий ҳажмидаги кичик тадбиркорлик субъектларининг улуши
(2020 йил январь-март ҳолатига, фоизда)**

	<i>Саноат</i>	<i>Инвестиция</i>	<i>Қурилиш</i>	<i>Чакана савдо</i>	<i>Хизматлар</i>
Вилоят бўйича:	19,5	80,4	96,0	89,7	65,8
<i>шаҳарлар:</i>					
Андижон	20,5	69,7	93,5	76,1	35,7
Хонобод	10,1	79,4	100,0	95,7	93,2
<i>туманлар:</i>					
Андижон	63,5	79,8	95,1	92,4	93,2
Асака	1,8	41,6	100,0	96,0	94,7
Балиқчи	100,0	90,3	100,0	97,1	97,8
Бўстон	100,0	95,7	100,0	88,5	92,6
Булоқбоши	100,0	80,1	100,0	97,8	95,0
Жалакудук	87,6	86,2	84,6	98,6	97,7
Избоскан	86,0	86,5	100,0	98,9	96,6
Улуғнор	100,0	97,2	90,1	99,8	96,7
Марҳамат	96,2	66,2	100,0	97,9	98,4
Олтинқўл	57,8	74,5	100,0	95,2	96,0
Пахтаобод	66,6	92,0	100,0	97,8	97,2
Хўжаобод	94,2	97,6	100,0	98,9	97,1
Шаҳрихон	82,9	89,2	100,0	98,0	97,5
Қўрғонтепа	64,0	96,5	98,7	98,9	96,3

Худудлар бўйича кичик бизнеснинг юқори улуши саноат соҳасида Балиқчи, Бўстон, Булоқбоши, Улуғнор (100,0 %) туманлари ҳиссасига тўғри келди.

Қурилиш соҳасида Хонобод шаҳар, Асака, Балиқчи, Бўстон, Булоқбоши, Избоскан, Марҳамат, Олтинқўл, Пахтаобод, Хўжаобод ва Шаҳрихон туманлари (100,0 %) ҳиссасига тўғри келди.

Чакана савдода Улуғнор (99,8 %), Хўжаобод, Қўрғонтепа, Избоскан (98,9 %), Жалақудук (98,6 %), Шаҳрихон (98,0 %), Пахтаобод ва Булоқбоши (97,8 %) туманларига тўғри келди.

2020 йилнинг январь-март ойларида кичик тадбиркорлик субъектлари томонидан:

- саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ҳажми 1 672,5 млрд. сўмни (жами саноат ишлаб чиқаришининг 19,5 фоизи) ёки 2019 йилнинг январь-мартига нисбатан ўсиш суръати 114,3 фоизни ташкил қилди;

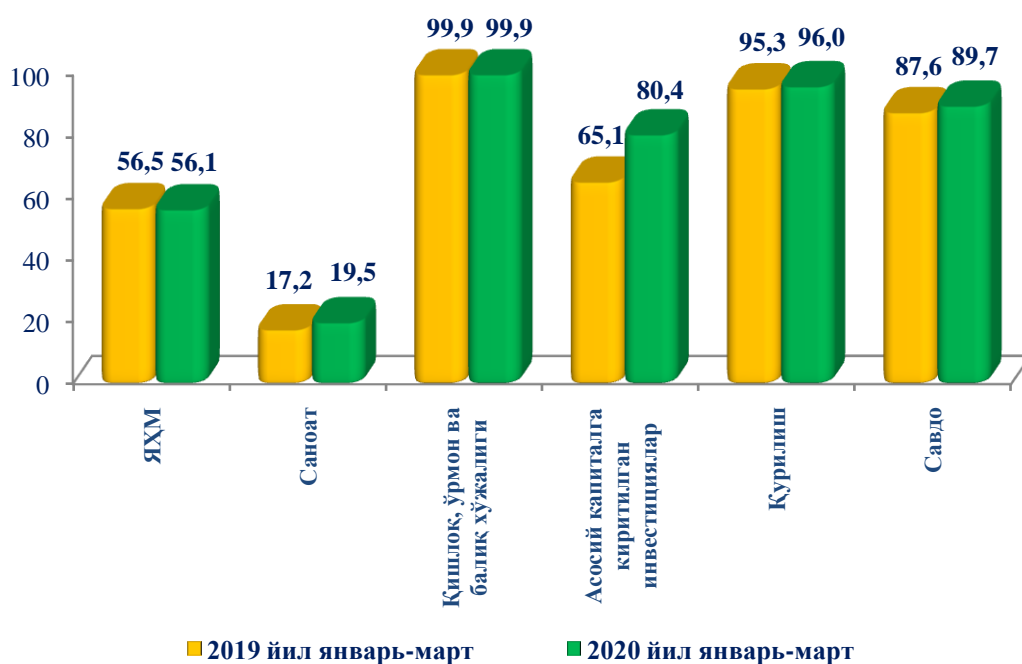
963,7 млрд. сўмлик инвестициялар (умумий инвестициялар ҳажмининг 80,4 фоизи) ўзлаштирилди ва ўсиш суръати 2020 йилнинг январь-март даврига нисбатан 123,7 фоизни ташкил қилди;

-759,8 млрд. сўмлик қурилиш ишлари (қурилиш ишлари умумий ҳажмининг 96,0 фоизи) бажарилди ва ўсиш суръати 2019 йилнинг январь-март даврига нисбатан 106,9 фоизга тенг бўлди;

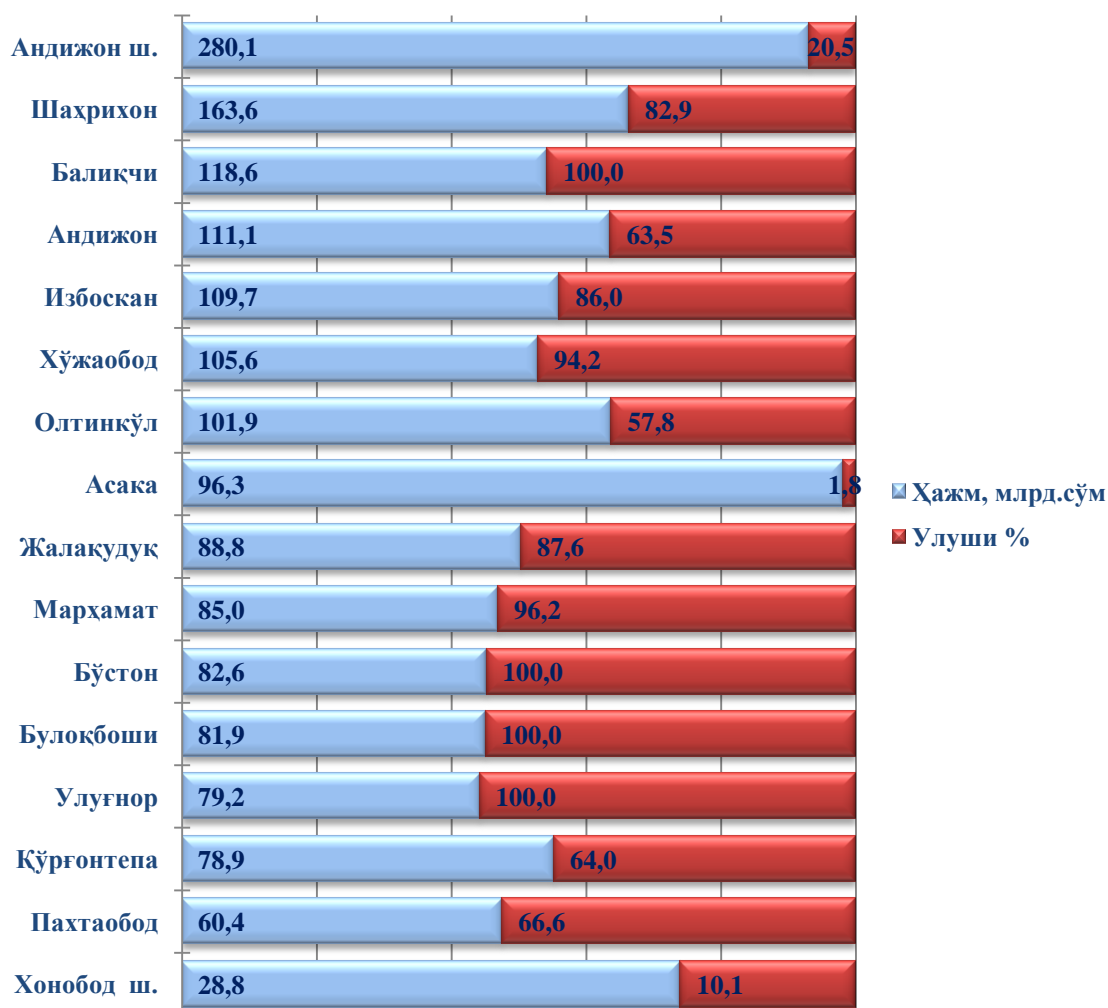
- чакана товар айланмаси ҳажми 2 848,0 млрд. сўмни (жами чакана товар айланмаси ҳажмининг 89,7 фоизи) ёки 2019 йилнинг январь-мартига нисбатан ўсиш суръати 104,1 фоизни ташкил қилди;

63,7 млн. АҚШ доллари (умумий экспорт ҳажмининг 50,9 %) миқдорида маҳсулотлар (товар ва хизматлар) экспорт қилинди, 70,1 млн. АҚШ доллари (умумий импорт ҳажмининг 13,0 %) миқдорида маҳсулотлар (товар ва хизматлар) импорт қилинди.

Ялпи ҳудудий маҳсулот ва иқтисодий тармоқлари маҳсулоти (ишлар, хизматлар) умумий ҳажмида кичик тадбиркорлик (бизнес) улушининг ўзгариши (умумий ҳажмга нисбатан фоиз ҳисобида)

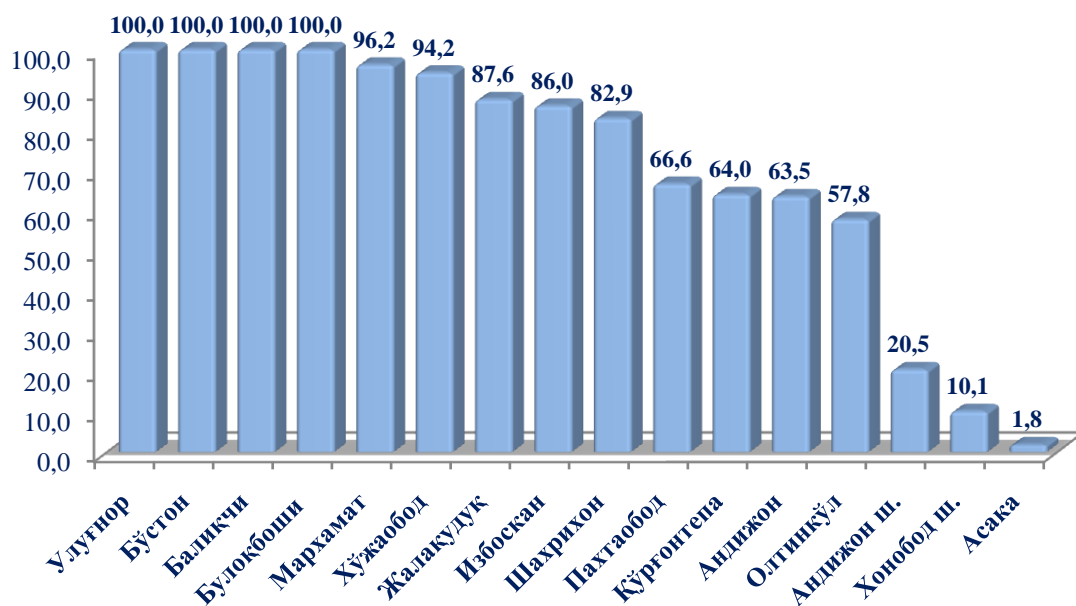
**Худудлар бўйича кичик тадбиркорлик (бизнес)да саноат маҳсулоти ишлаб
чиқариш ҳажми ва ўсиш суръати
(2020 йил январь-март ойларида)**

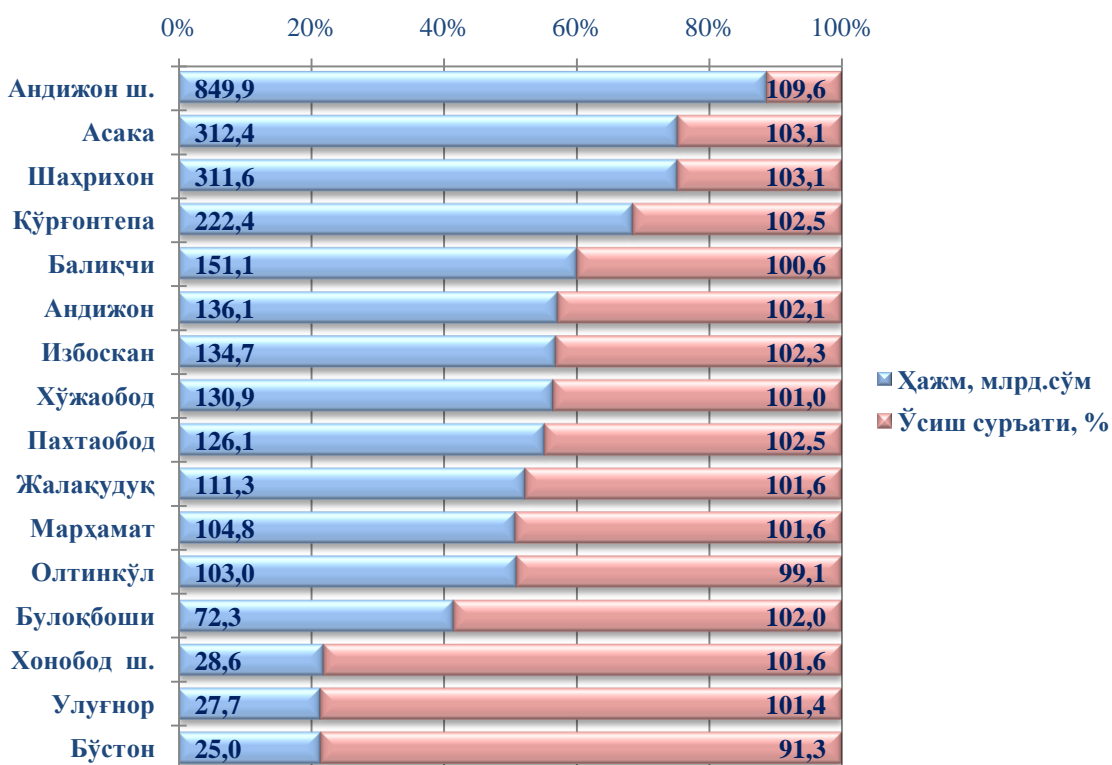
Худудлар бўйича энг кўп саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳажми Андижон шаҳар (280,1 млрд. сўм), Шаҳрихон (163,6 млрд. сўм), Балиқчи (118,6 млрд. сўм) ва Андижон (111,1 млрд. сўм) туманлари ҳиссасига тўғри келади.

Хонобод шаҳар (28,8 млрд. сўм), Қўрғонтепа (78,9 млрд. сўм), ва Пахтаобод (60,4 млрд. сўм) ушбу туманларида ишлаб чиқариш ҳажми паст бўлиб қолмоқда.

**Худудлар бўйича саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришда кичик
тадбиркорликнинг улуши, % да
(2020 йил январь-март ойларида)**

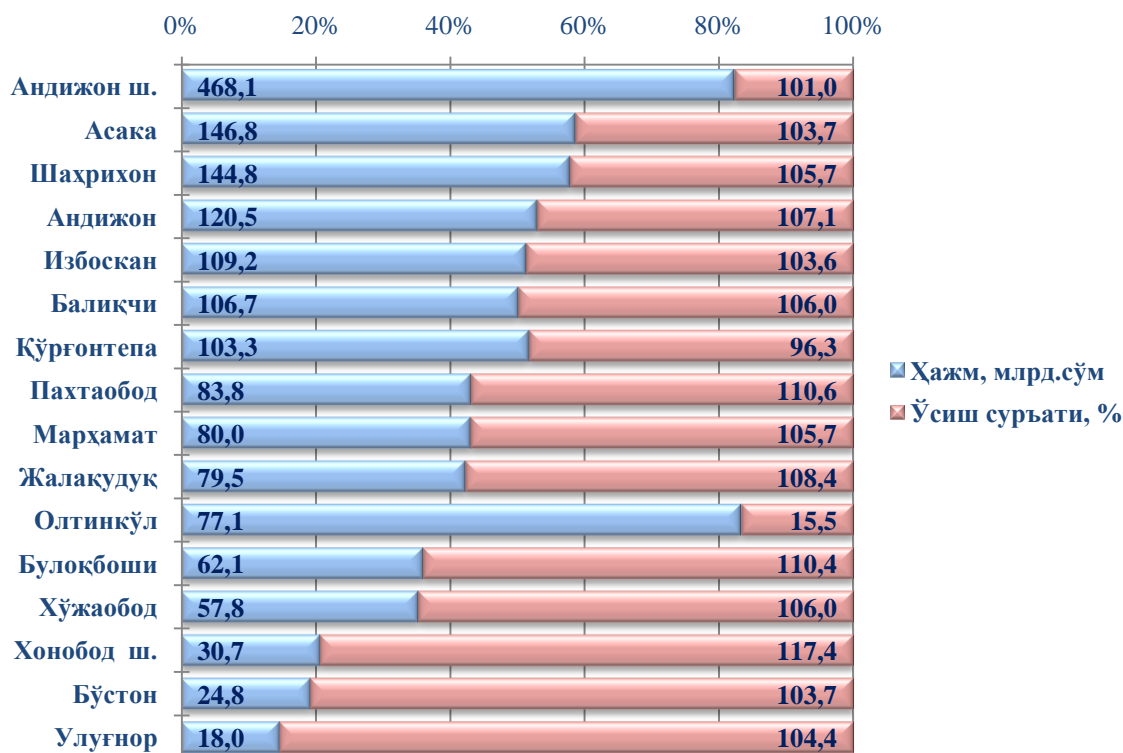

**Худудлар бўйича кичик тадбиркорлик (бизнес)да чакана товар айланмаси
ҳажми ва ўсиш суръати, % да
(2020 йил январь-март ойларида)**

Худудлар бўйича кўпроқ чакана товар айланмаси ҳажми Андижон шаҳар (849,9 млрд. сўм), Асака (312,4 млрд. сўм), Шаҳрихон (311,6 млрд. сўм), Қўрғонтепа (222,4 млрд. сўм) ва Балиқчи (151,1 млрд. сўм) туманлари ҳиссасига тўғри келади.

**Худудлар бўйича кичик тадбиркорлик (бизнес)да
хизматлар соҳаси ҳажми ва ўсиш суръати
(2020 йил январь-март ойларида)**

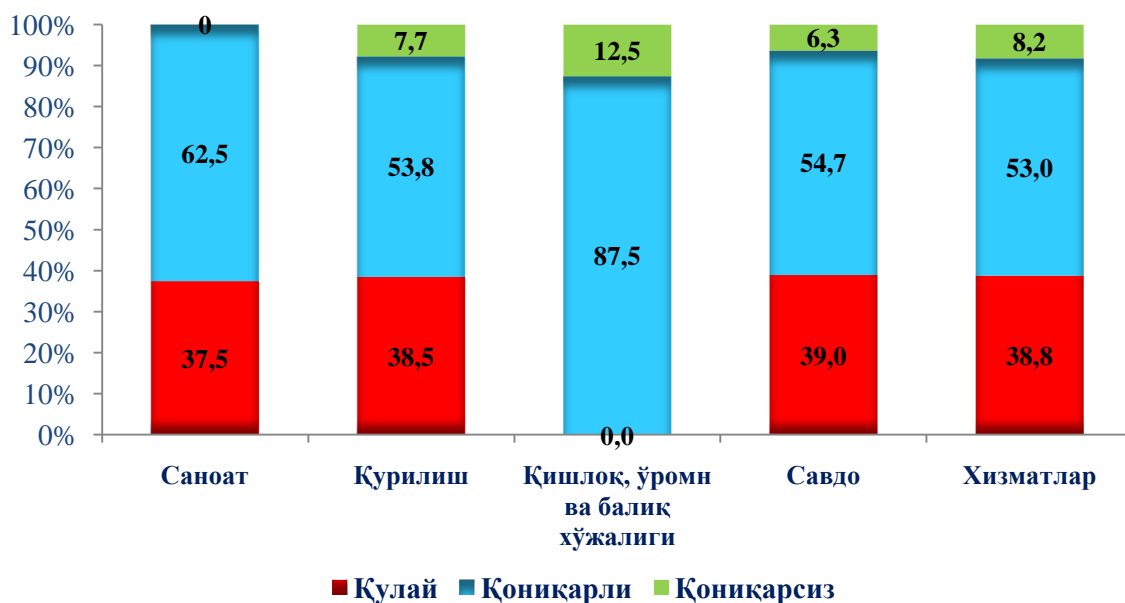
Худудлар бўйича кўпроқ хизматлар ҳажми Андижон шаҳар (468,1 млрд. сўм), Асака (146,8 млрд. сўм), Шаҳрихон (144,8 млрд. сўм), Андижон (120,5 млрд. сўм) ва Избоскан (109,2 млрд. сўм) туманлари ҳиссасига тўғри келади.

Иқтисодий фаолият турлари бўйича 2020 йил 1-чорак якунларига кўра, янги ташкил этилган микрофирма ва кичик корхоналарда танланма кузатувда 221 та респондентлар қатнашди.

Кузатув маълумотлари таҳлили саноатда респондентларнинг 37,5 % иқтисодий вазиятни қулай ва 62,5 % эса қониқарли деб ҳисобланишини, мос равишда савдо соҳасида – 39,0 % ва 54,7 %, қурилиш соҳасида – 38,5 % ва 53,8 % хизматлар соҳасида – 38,8 % ва 53,0 %, қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалигида – 0,0 % ва 87,5 % ташкил қилганини кўрсатди.

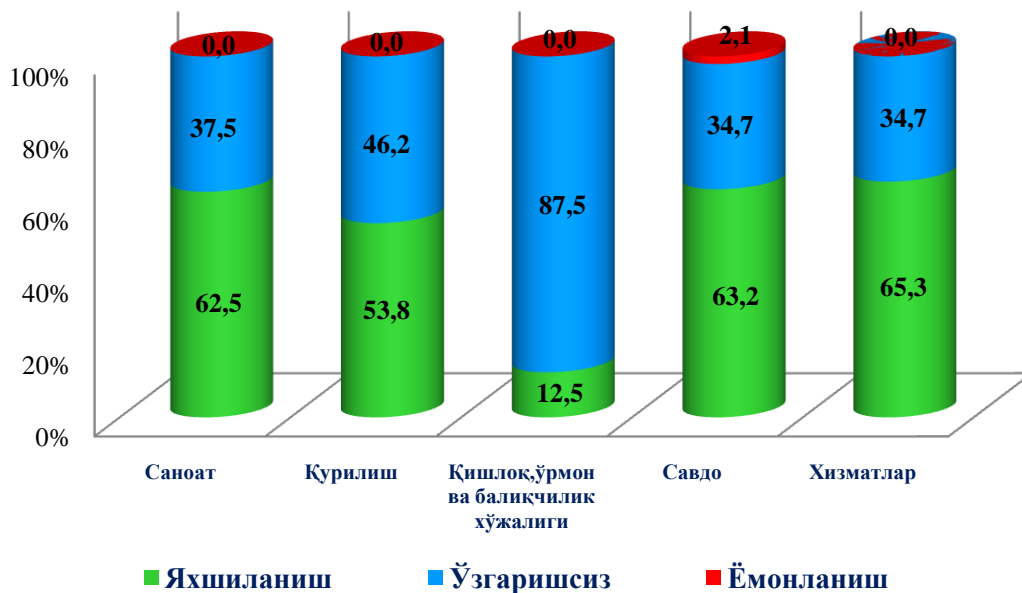
Жорий иқтисодий вазиятга пессимистик руҳда ёндашганлар қурилишда – 7,7 %, савдода – 6,3 %, қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалигида – 12,5 %, хизматларда – 8,2 % ни ташкил қилди.

Иқтисодий вазиятни баҳолаш
(2020 йил январь-март ҳолатига)

Иқтисодий вазият яхшиланиши яқин уч ойда 62,5 % - саноат корхоналари, 63,2 % – савдо, 65,3 % – хизматлар, 12,5 % – қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги, 53,8 % – қурилиш тармоғида кутилмоқда.

Иқтисодий вазиятдаги ўзгаришлар истиқболини яқин уч ойда баҳолаши

Таҳлил натижаларидан келиб чиқиб, янги ташкил этилган кичик корхоналар ва микрофирмаларга бизнес муҳитини яхшилаш учун қўрилаётган чора-тадбирлар натижасида респондентлар яқин истиқболда умумий иқтисодий вазиятнинг яхшиланишини ижобий баҳолаётганини хулоса қилиш мумкин.